

Valkeniersbedrijf ' De Valkenhof '

Eerste Broekdijk 49 7122 AK Aalten, Gelderland

Tel: 0543 471127 - Mob: 06 54216455 - E-Mail: info@devalkenhof.nl

Tips Natuurfotografie en Landschapfotografie

Tips Natuurfotografie en Landschapfotografie

Tip: Alle focuspunten geselecteerd + AI Servo + ISO 400 = onverlaanbare combinatie

In de natuurfotografie is snel handelen vaak een must. Essentieel is natuurlijk dat jij als fotograaf in zulke situaties snel kunt handelen en weten wat je moet doen, maar ook je materiaal dient snel te zijn. Een camera met een snelle autofocus en snelle lenzen maken vaak het verschil tussen net wel die foto maken of net niet.

Maar je kunt je camera ook helpen, zodat jij meer kans maakt om de foto te kunnen nemen. In situaties waarbij je onderwerpen fotografeert die veel bewegen of waarbij de kans bestaat dat ze snel de benen nemen, verhoogt de combinatie van alle focuspunten + continu autofocus/AI Servo + ISO 400 je kansen op een geslaagde aanzienlijk. Laten we ze even nalopen:

Alle focuspunten geselecteerd:

wanneer je in plaats van 1 focuspunt alle focuspunten(9/21/51) selecteert, vergroot je de kans aanzienlijk dat de autofocus van je camera snel op je onderwerp kan scherpstellen. Dit is zeker het geval als je onderwerp redelijk losstaat van de omgeving. Bijvoorbeeld een vogel in vlucht of een Tureluur op een paal met een vrije achtergrond. De kans dat je autofocus scherpstelt op een ander onderwerp is klein. Dit wordt lastiger naarmate je onderwerp kleiner is.

Continu autofocus of AI Servo:

deze instelling zorgt ervoor dat je camera blijft focussen op je onderwerp, ongeacht de beweging van je onderwerp. Hierdoor blijft een vliegende zwaan bijvoorbeeld constant scherp in focus als hij voorbij vliegt en hoeft je niet iedere keer opnieuw te focussen.

ISO 400:

Een hogere ISO-waarde verhoogt je sluitertijden en daarmee de kans dat je het onderwerp haarscherp vast kunt leggen. Zeker bij langere brandpuntsafstanden en het fotograferen vanuit de hand is dit essentieel. Daarbij kunnen moderne digitale spiegelreflexen zo goed digitale ruis onderdrukken, dat het werken met hogere ISO-waarden niet of nauwelijks tot kwaliteitsverlies leidt. Goed gebruik maken van bovenstaande instellingen zal je percentage geslaagde wildlife foto's aanzienlijk verhogen, probeer het maar eens!

Tip: maak gebruik van hulpmiddelen

Een natuur- en landschapsfotograaf heeft een keur aan hulpmiddelen tot zijn beschikking om zich zo goed mogelijk voor te bereiden. Daarvan gebruik maken, maakt vaak het verschil tussen een geslaagde fotosessie of een mislukte. Het begint heel simpel: zorg dat je de omstandigheden kent. Bij ons begint dat met de tijden van zonsopkomst en zonsondergang en de weersvoorspellingen. Beide zijn essentieel en worden voor iedere fotosessie bekeken. Een paar handige sites:

- www.weeronline.nl
- www.buienradar.nl
- **Tijden van zonsopkomst en zonsondergang**

Daarnaast is er een keur aan gidsen en naslagwerken die je alles vertellen over de flora en fauna van een bepaald gebied. Bij het fotograferen van dieren is het belangrijk dat je hun gedrag en leefomgeving leert kennen. Een handige site die wij vaak gebruikt voor het herkennen van

Tips Natuurfotografie en Landschapfotografie

vogelgeluiden is bijvoorbeeld de site van het IVN (http://www.ivnvechtplassen.org/ivn_vogels/). Voor landschapsfotografie zijn hulpmiddelen zoals Google Earth erg handig voor het bepalen van potentieel goede plekken. Met een beetje speurwerk op internet ben je in staat om het gebied waar je wilt fotograferen, de flora en fauna en de omstandigheden ter plaatse goed in kaart te brengen, waardoor je de slagingskans aanzienlijk vergroot.

Tip: stabiliteit zorgt voor scherpte

We kennen waarschijnlijk allemaal dat gevoel wel. Je denkt een goede scherpe opname gemaakt te hebben en bij thuiskomst blijkt het zwaar tegen te vallen als je de opname op 100% op je beeldscherm ziet. De teleurstelling van onscherpe opnames, we hebben er allemaal mee te maken. Toch wordt er in de praktijk vaak weinig aandacht aan gegeven, terwijl het vaak wel te voorkomen is. De belangrijkste tip is om het belang van stabiliteit bij het maken van een opname nooit, maar dan ook nooit te onderschatten. De echte, glasheldere, haarscherpe opnames komen alleen tot stand als je begrijpt hoe je ze kunt maken en wat je er voor nodig hebt.

Een paar tips:

- Als je uit de hand fotografeert, zorg dan altijd dat je sluitertijd 'sneller' is dan je brandpuntsafstand. Met andere woorden: fotografeer je op 100mm, zorg dan altijd dat je een sluitertijd hebt van minimaal 1/125 sec. Op 1/100 sec. of 1/80 sec. zou het ook nog kunnen lukken, maar dan heb je wel een 'stille hand' nodig. Met langzamere sluitertijden krijg je onherroepelijk last van bewegingsonscherpte. Bij langere telelenzen dient de verhouding nog groter te zijn. Voor het goed uit de hand fotograferen met een 500mm telelens is al snel een sluitertijd van minimaal 1/800 sec. nodig. Lenzen met een beeldstabilisator helpen natuurlijk aanzienlijk!
- Zorg dat je gemakkelijk en stabiel staat. Een ongemakkelijke houding zorgt ervoor dat je gaat trillen en dat zorgt weer voor bewegingsonscherpte. Zeker met langere brandpuntsafstanden is dat een must. Voor een 500mm is iedere trilling funest.
- Adem uit als je afdrukt. Dan sta je namelijk het stabielst.
- Houd je camera stevig vast. Dat wil zeggen, met 1 hand de camera met je wijsvinger stevig op de sluitersnelknop en je andere hand onder de lens, waarbij je de elleboog in je zij hebt staan. Dat zorgt ervoor dat je nog stabiel staat.
- Gebruik indien mogelijk altijd een (stevig) statief. Een goed statief is en blijft de beste oplossing voor haarscherpe opnames!

Verder geven wij de voorkeur aan zwaar materiaal. Dat ligt stevig en stabiel in de hand. Een lichte camera is weliswaar gemakkelijk mee te nemen, maar het is wel vatbaarder voor trillingen. Voor de rest is het een kwestie van 'oefening baart kunst'.

Tip: gebruik je grijs-gradatie filter eens wat vaker

We zijn vooral gewend om onze grijs-gradatie (ND) filters te gebruiken in situaties waarbij het verschil tussen bijvoorbeeld een lichte lucht en een donkere voorgrond 1 stop of meer bedraagt. Vaak bij zonsopkomsten of -ondergangen of in situaties met veel schaduw op de voorgrond. In andere situaties blijven ze vaak in de tas. Jammer, want je kunt ze veel vaker gebruiken dan je misschien denkt. Bijvoorbeeld om meer drama aan een lucht te geven door wolken meer dreigender te laten lijken. Of om expres langzamere sluitertijden te creëren om bijvoorbeeld een mooie bewegingsonscherpte te krijgen in stromend water (en ND filter doet immers niets meer dan licht tegenhouden). Je kunt er zelfs meerdere tegelijkertijd gebruiken of ze omdraaien (de donkere kant

Tips Natuurfotografie en Landschapfotografie

onder). Laat je creativiteit maar eens de vrije loop en experimenteer er maar eens mee. Je zult versteld staan!

Tip: denk aan je ISO waarden

Het gemakkelijk instellen van je ISO waarde is één van de meest handige functionaliteiten van digitale camera's. Toch gebruiken we het maar weinig en hebben we de neiging de ISO waarde in te stellen en daar rustig de hele dag mee te fotograferen. En dat is jammer, want het regelmatig aanpassen van je ISO waarde kan je de foto's behoorlijk verbeteren. *Bas Meelker: "Het kan voorkomen dat ik tijdens 1 shoot de ISO waarden per serie foto's aanpas. Als je eenmaal gewend bent hier op te letten, kun je niet meer zonder!. Door je ISO waarden te variëren, ben je in staat om creatief om te gaan met de foto die je wilt maken en dat leidt in bijna alle gevallen tot betere resultaten".*

Tip: doe je research

Als je van plan bent een bepaald dier te fotograferen, zorg dan dat je iets weet over het gedrag, leefgebied en eetgewoonten. Daarmee vergroot je de kans op succes, maak geen onnodige fouten en zoek niet op de verkeerde plek. Wat je ten koste van alles wilt voorkomen is dat je dieren onnodig verstoord. Vluchtende ganzen moeten bijvoorbeeld weer een dag eten, om de energie van het vluchten aan te vullen. Kom dus niet te dichtbij!

Tip: fotograferen van vogels in vlucht

Overbelicht altijd als je vogels in vlucht tegen heldere lucht wilt fotograferen. Een belichtingscompensatie van +0,7 of +1 zorgt er meestal wel voor dat je onderwerp goed belicht wordt en dat je niet teveel details verliest. Niet overbelichten zorgt meestal voor een te donker silhouet aangezien de belichtingsmeter door de heldere achtergrond de neiging heeft onder te belichten.

Tip: gebruik je telelens voor wazige achtergronden

Als je het onderwerp van je foto extra wilt benadrukken door een mooie wazige achtergrond, gebruik dan je telelens. Lenzen met een brandpuntsafstand vanaf 300 mm lenen zich daar prima voor. In combinatie met een maximaal diafragma levert dat mooie resultaten op. Dat komt simpelweg doordat lenzen met een kleinere brandpuntsafstand (met uitzondering van makro lenzen) een grotere scherpte diepte hebben. Hierdoor leg je ook bij een maximaal diafragma toch veel 'ongewilde' details vast in je achtergrond. Voor het fotograferen van bloemen gebruiken we het liefst een 300mm lens in combinatie met een maximaal diafragma (f2.8 of f4.0)

Tip: hou je agenda leeg voor de herfst

De herfst is één van de favoriete jaargetijden. De kleuren komen terug, het licht wordt mooier en de natuur maakt zich op voor de winter. Traditioneel gezien zijn dat de eerste drie weken van november. Dan zijn de herfstkleuren in Nederland namelijk op zijn mooist. *Bas Meelker: "Het kan een week of twee verschillen, maar in deze periode zijn bezoeken aan de Hoge Veluwe en Dwingelderveld een absolute aanrader. Vanaf eind september worden de luchten boven Nederland ook weer mooier. De kans op mooie zonsopkomsten en zonsondergangen neemt toe en bieden prachtige mogelijkheden voor de landschapsfotograaf".*

Tips Natuurfotografie en Landschapfotografie

Tip: jonge vogels fotograferen? Ga de stad in!

Mei en juni zijn bij uitstek de maanden waarin je jonge vogels kunt fotograferen. En nergens is dat zo gemakkelijk als in een park in een grote stad. Dat heeft alles te maken met het feit dat de dieren daar gewend zijn aan mensen. Ze zijn veel toegankelijker en daardoor gemakkelijker te fotograferen.

Tip: keer terug naar dezelfde plek

Doe je fotografie een plezier en bezoek een gebied meerdere malen achter elkaar. Door veelvuldig het zelfde gebied te bezoeken, leer je het pas echt kennen. Dan kun je het beste inschatten waar en wanneer je de meeste kans maakt je onderwerpen tegen te komen of op welke tijdstippen bepaalde locaties op haar mooist zijn voor je landschapsfotografie. Het maakt je ook een betere fotograaf, want je kunt het gebied fototechnisch vol uitbuiten. Bovendien speelt de factor 'geluk' dan een steeds kleinere rol. Natuurlijk, reizen is leuk en verschillende indrukken van gebieden verrijken je, maar het kost tijd een gebied goed te leren kennen. Hoe beter je het gebied kent, hoe groter de kans op die unieke foto. Dat kan ook dicht bij huis!

Tip: lopen, vaste plek of autorijden?

Bedenk van tevoren wat je gaat doen. Lopen is een goede manier om meerdere plekken aan te doen en de kans dat je iets tegenkomt is relatief groot. Maar het is ook vermoeiend. Zeker met een rugzak vol materiaal op je rug en een 500mm lens op je schouder! Wees stil, draag onopvallende kleding en loop niet met de wind mee. Dieren ruiken je dan al op kilometers afstand.

Het kiezen van een vaste plek vergt wat meer voorbereiding. Het heeft immers alleen zin als je een plek kiest waar je onderwerp zich ook daadwerkelijk laat zien. Weten waar je moet zijn is dus essentieel. Een schuiltentje is ook noodzakelijk. Een foto 'hide' heb je in verschillende soorten en maten, maar ze zijn in Nederland moeilijk te krijgen.

Fotograferen vanuit de auto levert ook vaak goede resultaten op. Dieren zijn over het algemeen gewend aan auto's en zien het niet als een directe bedreiging. Vaak blijven ze ongestoord staan zodat je op je gemak je gang kunt gaan. Nadelig is natuurlijk de beperkte bewegingsvrijheid, je kunt niet overall komen, de hoge kosten en de nadelige effecten op het milieu.

Tip: op het juiste moment op de juiste plaats

De beste tijdstippen om te fotograferen zijn vaak bij zonsopkomst en bij zonsondergang. Vooral voordat de zon opkomt en nadat de zon ondergaat zijn de kleuren op zijn mooist. De mooie fotomomenten beginnen pas echt als de zon verdwenen is. *Een recente fotoavond met een paar vrienden aan het wad toonde dat weer aan. Op de bewuste avond ging om 22.00 uur de zon onder, en de laatste foto werd zelfs na 23.30 uur gemaakt. Bas' voorkeur gaat vaak uit naar zonsopkomst, want afgezien van het mooie licht is het dan vaak ook nog redelijk rustig. De meeste mensen liggen nog te slapen en je hebt dus weinig last van wandelaars, honden etc. Vroeg op dus, zeker nu in de zomer. Zorg altijd dat je voor zonsopkomst op de plek van bestemming bent.*

Tip: scherpe foto's uit de hand

Fotografeer je graag uit de hand? Zorg dan dat je sluitertijden altijd sneller zijn dan het getal van je brandpuntsafstand. Dus fotografeer je op 200mm, zorg dan voor een sluitertijd van 1/250 of sneller. Lukt dat niet vanwege te weinig licht? Gebruik dan een hogere ISO waarde of gebruik een statief! Een

Tips Natuurfotografie en Landschapfotografie

hele simpele regel die er voor zorgt dat je in de meeste gevallen geen last hebt van bewegingsonscherpte. Veel onscherpe foto's zijn te wijten aan het niet toepassen van deze regel

Tip: speel met je witbalans

De verschillende witbalans instellingen op een digitale spiegelreflexcamera kun je goed gebruiken om creatief om te gaan met je beeld. Natuurlijk is de witbalans functie bedoeld om wit zo wit mogelijk te laten zijn. Toch is het soms goed te variëren met je witbalans. Bovendien is de veel gebruikte automatische witbalans instelling vaak onder de maat. Probeer bijvoorbeeld bij een compositie met veel verschillende kleuren eens een koelere witbalans. Je zult zien dat de kleuren dan extra benadrukt worden en dat geeft interessante resultaten. Wil je de avondzon nog wat warmer laten lijken? Gebruik dan een warmere witbalans. Zo kun je leuk experimenteren. Probeer verder zoveel mogelijk de instelling te kiezen die het beste bij het aanwezige licht past.

Tip: Voorbereiding

Geschreven door Bas Meelker

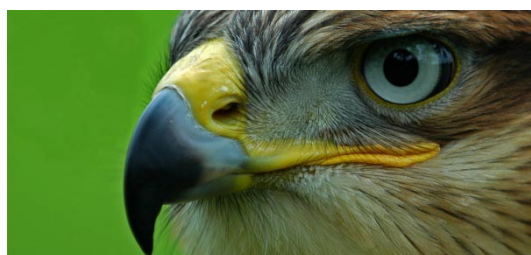
Fotograferen begint met een goede voorbereiding. Zeker in de landschapsfotografie en natuurfotografie. Bedenk dus van tevoren wat je wilt gaan fotograferen en waar je de grootste kans maakt je gekozen onderwerp tegen te komen. Maar sluit je ogen natuurlijk niet voor alle andere mooie dingen die je tegenkomt. Let op alles, want bij natuurfotografie weet je nooit wat je tegenkomt!

De beste tijdstippen om te fotograferen zijn vaak bij zonsopkomst en bij zonsondergang. Het licht is dan op zijn mooist. Mijn voorkeur gaat vaak uit naar zonsopkomst, want afgezien van het mooie licht is het dan vaak ook nog redelijk rustig. De meeste mensen liggen nog te slapen en je hebt dus weinig last van wandelaars, honden etc. Vroeg op dus, zeker in de zomer. Zorg altijd dat je voor zonsopkomst op de plek van bestemming bent.

Is je materiaal gereed? Kies van tevoren de juiste instellingen, test en zorg ervoor dat, wanneer je snel moet handelen, je er klaar voor bent. Het zou toch vervelend zijn als een mooie vos je weg kruist, maar jij moet nog de juiste instellingen op je camera kiezen!

Tip: wees geduldig

Geduld is waarschijnlijk ook de belangrijkste eigenschap voor een natuur- en landschapsfotograaf. Vaak hebben we de neiging om als je onderwerpen vertrokken zijn, zelf ook maar te vertrekken. Juist dan is het slim om geduld te hebben en te wachten, want de kans is groot dat ze terugkomen. Dat geldt bij het fotograferen van zoogdieren, vogels, maar bijvoorbeeld ook in de macrofotografie bij het fotograferen van insecten. Geduldig op je plek blijven en wachten heeft nog een ander voordeel; je ziet vaak veel meer dingen die je in een kort, vluchtig bezoek waarschijnlijk had gemist. Doordat je de tijd neemt, ben je in staat je omgeving veel beter in je op te nemen. Dat vergroot je kans op een goede foto aanzienlijk!

Met dank aan Bas Meelker photography. www.basmeelker.nl